

Nowe kierunki dla polityki wobec Białorusi

Deklaracja członków Polsko-Niemieckiej Grupy Kwirytów, 28 stycznia 2011

Z największą troską spoglądamy na najnowsze wydarzenia na Białorusi. Sfałszowane wybory, zdławienie ruchu protestów, zatrzymanie licznych czołowych opozycjonistów oraz trwające represje są szczytowym punktem długiej fazy ucisku. Reżim próbuje ze wszystkich sił nie tylko udaremnić działania opozycji, ale również złamać jej przywódców i zniszczyć ich rodziny.

Już od czasów niezgodnego z konstytucją referendum z roku 1996 reżim Łukaszenki tłumi opozycję i społeczeństwo obywatelskie. Bezpodstawne akcje represyjne, zamykanie wielu gazet, znikanie znanych krytyków reżimu, zamknięcie Europejskiego Uniwersytetu Humanistycznego w Mińsku, zakazy wykonywania zawodu wprowadziły klimat niewoli. Do tego rodzaju działań należą również środki podejmowane przeciwko organizacjom polskiej mniejszości na Białorusi. Zamykając biura OBWE reżim wystąpił przeciw instytucjom wolnej Europy. Postępujące represje dotyczą w coraz większym stopniu życia codziennego.

Ostatnie działania reżimu Łukaszenki obnażają też klęskę nadziei europejskich, na pozyskanie reżimu Białorusi dla Zachodu poprzez składanie propozycji współpracy. Wszelkie ustępstwa zapowiadane przez Łukaszenkę w ostatnich latach i następujące po nich propozycje ze strony Unii Europejskiej umocniły jedynie jego pozycję wobec Rosji. Nie zostały przeprowadzone żadne reformy w kraju, ani nie nastąpiła trwała poprawa życia społeczeństwa na Białorusi. Taka polityka UE wobec Białorusi otworzyła wręcz Łukaszence możliwości dla uprawiania polityki między Rosją i Europą. Wobec politycznej bliskości między Mińskiem i Moskwą byłoby w obecnej sytuacji iluzoryczne żywienie nadziei na zdecydowany i szczery zwrot ku Europie.

Natychmiastowe uwolnienie wszystkich więźniów politycznych

Unia musi przyznać, że jej strategia się nie powiodła. Należy polityce wobec Białorusi wyznaczyć nowe kierunki. Słuszne jest, że EU planuje z jednej strony ponownie wprowadzić sankcje a z drugiej strony wspierać białoruskie społeczeństwo obywatelskie. W obecnej sytuacji najważniejsze jest natychmiastowe zwolnienie więźniów politycznych. Konieczne są ścisłe konsultacje ze społeczeństwem obywatelskim na Białorusi. Także dlatego osoby, zagrożone prześladowaniami politycznymi ze strony władz własnego kraju, muszą mieć możliwość wjazdu do krajów Unii Europejskiej, notomiast studenci, twórcy i dziennikarze powinni zostać zwolnieni z opłat wizowych.

Ważne jest rozwinięcie i konsekwentne przeprowadzanie rozpoczętej właśnie strategii wywierania presji na reżim z jednej strony i wspierania sił wolnościowych w społeczeństwie z drugiej strony. W przypadku, gdyby presja ta nie odniosła skutku, Unia musi być gotowa do zaostrzenia tych środków. Europa nie powinna zadowolić się drobnymi ustępstwami ani w przypadku uwięzionych na transakcje wymienne.

Sygnatariuszami deklaracji są członkowie Polsko-Niemieckiej Grupy Kwirytów.

Wyrażają w nim swoje własne poglądy:

Rafał Bartek, Opole

Jan Bittner, Berlin

Dr Alexander Brakel, Berlin

Rafał Kocot, Kraków

Markus Lackamp, Berlin

Christian Gregor Landwehr, Tybinga

Markus Niggemann, Berlin

Maria Elisabeth Rotter, Berlin

Sigrid Schraml, Bonn

Alexandra Schweiger, Marburg

Lukas Skwierz, Hamburg

Irena Agata Szyszko, Warszawa

Bertil Wenger, Berlin

Edyta Bień, Warszawa

Anna Bölling, Stuttgart

Dr Robert Grzeszczak, Warszawa

Maciej Krupa, Gdańsk

Dr Agnieszka Łada, Warszawa

Paweł Moras, Warszawa

Dr Marcin Romanowski, Warszawa

Jesko Samson, Berlin

Bernadette Schweda, Berlin

Jan Sijbrandij, Berlin

Dr Monika Sus, Wrocław

Thomas Uhlen, Melle

Marcin Wiatr, Gliwice/Brunschwik